

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, čekovni račun št. 14.335.

Štev. 93

Sobota, 23. novembra 1935

Leto X

Iz notranje politike

Beograd, 20. nov.

Poslanci, ki so pristali na večino v narodni skupščini, so se razšli z obljubo, da bodo narodu v državi poročali o uspehih in da bodo z vsem ognjem gradili novo stranko JRZ. Organizacija stranke gre počasi od rok. Marsikdo je radoveden, kako gleda na porajanje nove stranke slovenski del JRZ, ki mora pač priti do spoznanja, da njegovi kompanjoni niso tako agilni, kot so slovenski. So pa to njihove medsebojne zadeve in naj to tudi ostanejo!

Delovno ljudstvo pa čaka na znižanje cen, na izboljšanje mezd in svojega bednega socialnega položaja. —

V notranji politiki drži še kar naprej: prejšnji režimi so napravili toliko zla, toliko gorja, da sedanja vlada še ne more pokazati tudi za navadne zemljane vidnih uspehov. —

Pred veliko rudarsko stavko v Angliji?

Angleški rudarji zahtevajo izboljšanje mezd. Podjetniki odklanjajo zahteve rudarjev. Organizacija je izvedla pri svojih članih glasovanje glede nastopa stavke. Za stavko je glasovalo 409.351 članov, proti stavki pa 29.215.

Vlada bo v sporu posredovala, ker grozi nevarnost splošne stavke.

Poslabšanje življenjskih razmer v Italiji

(I. T. F.) Koliko so se poslabšale življenjske razmere italijanskega naroda, dokazuje s podatki v Milanu izhajajoči »Corriere della Sera (2. nov.):

Povprečna poraba mesa je znašala v Italiji 1926. l. 41 kg na osebo. Do l. 1932 je padla poraba mesa na 26.9 kg. V letu 1933 pride na vsakega prebivalca 26.6 kg, 1934 pa le še 25.7 kg.

Ti podatki jasno pričajo o dejanskem stanju, ne da bi dalje razmotrivali.

Protižidovski izgredi na ogrških vseučiliščih

26 ranjenih v Budimpešti.

Visokošolci v Budimpešti so dne 19. t. m. priredili nemire na vseučilišču. Rektorat je predavanja odgodil. Dne 20. t. m. so dijaki povzročili pretepe, v katerih je bilo ranjenih okoli 20 židovskih dijakov. Demonstranti so zbežali, ko je prispela policija, da se jim ni bilo treba legitimirati. Podobne demonstracije so bile tudi v Segedinu.

Demonstracije so bile najete in so imele fašistični značaj.

Državni proračun za 1936/37

Proračunski predlog znaša 10 milijard 307 milijonov dinarjev

Dne 19. t. m. je bil predložen predsedniku narodne skupščine predlog za proračunsko leto 1936-37.

Proračunski predlog znaša Din 10.307.040.784. Od sedanjega proračuna je novi manjši za okroglo 500 milijonov dinarjev

Zvišane postavke v izdatkih imajo: Narodna skupščina, predsedstvo

Danska uči:

Zveza delavca in malega kmeta

Danska socialna demokracija ima s stranko malih kmetov velikansko večino v državi. V senatu sicer še ti dve stranki nimata večine, toda samo dotlej, dokler se ne bodo izvršile volitve tudi v senatno zbornico. Kakor napreduje socializem na Danskem, lahko rečemo, da bo kmalu imela socialna demokracija sama absolutno večino.

Odkod ta ogromen napredek socialistov v državi, kjer tvorijo kmetje še vedno večino prebivalstva? Rešitev uganke je enostavna: Danski socialisti so znali napraviti most med delavcem in kmetom in ta delavsko-kmečka zveza je zmagala.

Če bi danska socialna demokracija organizirala samo delavstvo, če bi se smatrala samo za delavsko stranko, nikakor ne bi dosegla današnje moči. Zнала je ubrati edino pravo pot, po kateri mora kreniti vsaka socialistična stranka, ki hoče priti do državne oblasti: voditi mora delavsko in kmečko politiko, spraviti v sklad interese industrijskega in obrtniškega delavstva z interesi malih kmetov, zato pa je treba predvsem poznati interese enih kot drugih. »Komunisti« so n. pr. vedno radi govorili o »delavsko-kmečkem bloku«, toda s svojo agitacijo so kmete povsod samo odbijali, industrijskega proletariata pa tudi niso pridobili.

Danski socialisti so spoznali žive potrebe malega kmeta in so zastopali njegove interese proti stranki velikih kmetov, ko še niso bili na oblasti, skupaj z malimi kmeti so izvojevali zmagajočo in danes preobrazajo Dansko v duhu demokracije in socializma. Mali kmetje zapuščajo stranko bogatih posestnikov, ki se je tudi na Danskem orientirala v smeri fašizma — in izgubila 100.000 glasov — in prehajajo naravnost v tabor socialne demokracije, ker vidijo v njej najboljšo zaščitnico svojih interesov.

Svetovna gospodarska kriza je povsod tudi na deželi precej spremenila družabne razmere, razmerje po-

stava in nezmislivosti, ki se ne dajo mahoma odpraviti. Dela ni, kruha ni. Stotisoče ljudi je gladnih, stotisoče jih prezeba, stotisoče jih hira zaradi prepicle prehrane.

Žalostna slika. Nujni so vsaj na zimo izdatni ukrepi. Najmanj, kar zahtevamo, je:

pri borzah dela naj se zagotovi vsem nezaposlenim vse zimske mesece vsaj po 10 Din dnevne podpore; v vseh večjih krajih naj se osnujejo ogrevalnice in prenočišča za nezaposlene;

preskrbi naj se brezplačna doba-va drv in premoža za nezaposlene po mestih;

ustanove naj se zaloge hranil in dele rodbinam nezaposlenih.

To so minimalne zahteve. Ob dobri volji in dobri organizaciji se prehrana nezaposlenih lahko uredi brez prevelikih žrtev. To je namreč najbolj potrebno, da se ohrani notranji mir, ohrani zdravje naroda in njega zdrava moč.

Tudi nezaposleni imajo pravico do življenja!

Ni dvoma, da je nezaposlenosti krivo kapitalistično gospodarstvo, ki ga predstavljajo države. Krivec je pa tudi odgovoren za posledice krivde. Predstavniki skupnosti državljanov je v vsaki državi oblast, uprava države z vsemi svojimi organi.

Ta državna uprava s svojimi organi mora skrbeti za blagor vseh državljanov v enaki meri, ker bi bila pravična šele tedaj. Toda nahajamo se že v razmerah razkroja gospodar-

stva in nezmislivosti, ki se ne dajo mahoma odpraviti. Dela ni, kruha ni. Stotisoče ljudi je gladnih, stotisoče jih prezeba, stotisoče jih hira zaradi prepicle prehrane.

Žalostna slika. Nujni so vsaj na zimo izdatni ukrepi. Najmanj, kar zahtevamo, je:

pri borzah dela naj se zagotovi vsem nezaposlenim vse zimske mesece vsaj po 10 Din dnevne podpore; v vseh večjih krajih naj se osnujejo ogrevalnice in prenočišča za nezaposlene;

preskrbi naj se brezplačna doba-va drv in premoža za nezaposlene po mestih;

ustanove naj se zaloge hranil in dele rodbinam nezaposlenih.

To so minimalne zahteve. Ob dobri volji in dobri organizaciji se prehrana nezaposlenih lahko uredi brez prevelikih žrtev. To je namreč najbolj potrebno, da se ohrani notranji mir, ohrani zdravje naroda in njega zdrava moč.

Dr. Živko Topalović:

Pred obnovo političnega gibanja

Nove izkušnje

Preživljamo eno najbolj nemirnih period človeške zgodovine. Dogodki se vrše jako naglo. Ljudem se je jako težko prilagajati tem izpremembam, menjavati v njih svoja pojmovanja, izbirati novo taktiko. Med tem za onega, ki se hoče udeleževati v javnem političnem življenju, ne preostane drugega, kakor da zasleduje to prelevljanje, da se iz življenja ne prestando učiti in da se ne da zasužnjiti po nikakršnih večno veljavnih formulah. Kdor za to ni sposoben, ide življenje preko njega.

V tem pogledu so se mogli učiti iz družabnega življenja v zadnjih petnajstih letih socialisti vseh vrst. Ustvarila sta se dva tipa socialističnega mišljenja, socialistične taktike. Oba sta nosila marksistično ime. To sta prav za prav bili dve perijodi v razvoju marksizma, ki sta odgovarjali dvema različnima zgodovinskima situacijama. Ena skupina socialistov je sprejela kot veljaven za vse čase in kot resnico oni del marksističnega nauka, ki je formuliran v revolucionarni periodi iz leta 1848. in za časa pariške komune iz leta 1871. Drugi del socialistov pa je sprejel marksizem v njegovi razvojni, evolijski obliki, kakor je bil izdelan v dobah mirnega razvoja kapitalizma konec devetnajstega in početkom dvajsetega stoletja. Ti dve pojmovanji sta si nasprotni druga drugi kot nepomirljivi nasprotnici, ki izključujeta druga drugo, čeprav sta to v resnici samo dela enega in istega grandioznega znanstvenega sistema.

V praksi so se razdvojili komunisti in socialni demokrati, kakor sta idejno razdvojena oba dela marksizma. Zato ni slučajnost, da se po petnajstih letih izkušnje vrši sinteza, združevanje tako v teoretskem pojmovanju kakor v praktičnem življenju. Človeška družba ni nikdar vedno v istem stanju. Izpreminja se ob dobah burnih in naglih izmen, ki jih imenujemo revolucije, vrši se pa, in sicer jako dolgo, v razdobjih postopnega, polaganega razvoja. Imamo pa tudi dobe protirevolucij, povratka nazaj in iskanja novega ravnotežja. Če sile napredka prodra dalje, kakor so resnično močne, tedaj se pojavi protisila, protirevolucija, ki potiska razvitek nazaj. Toda tudi ta sila ne more nikdar uveljaviti starega stanja, marveč se ob takih poizkusih skrha in ravnotežje se vpostavi na zmernem napredku, ki ne odgovarja popolnoma ne željam revolucionarcev in ne potrebam protirevolucionarjev.

In ker je življenje tako izpremenljivo, ker imamo v toku zgodovinskih dejstev neprestane menjave dobe polaganega razvoja, dobe revolucij, dobe protirevolucij, dobe vpostavitve ravnotežja, je povsem naravno, da

ne more biti nikakršne večne borbene taktike

in da je nespametno oznanjevati borbene taktiko kot pravo. Z druge strani je povsem lahko umeti, da je izprememba taktike naučna stvar. Zakon legalnosti velja za vse in tudi za ljudi. Težko je izpremeniti stare običaje in stara pojmovanja. Če se v dobi mirnega razvoja gibanje prilagodi taktiki, ki mu zagotavlja velike uspehe, potem ga je težko odvaditi te taktike. Težko je tudi takrat v

Stavka rudarjev rudnika „Stanovsko“ za koalicijsko pravico

Na udarec podjetja proti organizaciji in zaupnikom so delavci odgovorili s stavko

Dne 16. nov. t. l. so rudarji rudnika »Stanovsko« stopili spontano v stavko in sicer radi tega, ker je uprava rudnika 15. novembra odpovedala službo članom pripravljalnega odbora za ustanovitev podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije.

Rudarji tega rudnika delajo in živijo pod najtežjimi okoliščinami. Ne samo, da so njih mezde skrajno nizke; saj dobiva kopač temeljne mezde Din 24, učni kopač Din 22 in vozač Din 17—18, še teh mezd podjetje ne izplačuje redno. Tako rudarji niti za mesec september niso dobili izplačanega zaslužka. Ravno tako je s plačilom hranarine. So delavci, ki še za mesec julij t. l. niso prejeli svojih bolniških šihov. Podjetje daje sicer gotove predujme, večji del hranarine je v zastanku. Rudarji so vsled tega popolnoma izčrpani, tako da nekateri od samega stradanja več na ših

ne morejo. Poleg teh neznosnih razmer, so pa še delovne razmere pod vsako kritiko.

Radi tega neznosnega položaja so se rudarji odločili, da se organizirajo v Zvezi rudarjev Jugoslavije, in skušajo s pomočjo organizacije izboljšati svoj obupni položaj. Kakor hitro je podjetje to izvedelo, je takoj odpovedalo vsem članom pripravljalnega odbora. Rudarji so na to odgovorili s stavko. Na zborovanju, katero se je vršilo dne 19. t. m. so ponovno sklenili, da vztrajajo v svoji borbi vse dotlej, dokler podjetje vseh reduciranih ne sprejme nazaj in dokler ne izplača delavskih zaslužkov.

Boj gre torej predvsem za priznanje pravice do organizacije. In vendar je koalicijska pravica delavcev z zakonom zajamčena!

Kam drvi Bolgarija?

Restavracija macedonskih revolucionarjev.

Ob proslavi obletnice vladanja kralja Borisa dne 3. oktobra, piše pariški list, so pripravili v Soliji velike slavnosti. Napovedali so notranjepolitične izpremembe, obljubljali narodu ustavo in demokracijo, ki je bila ukinjena z državnim udarom 19. maja 1934. Pride zopet parlament in državljanske svoboščine ter velika amnestija.

Toda, kaj se je zgodilo 3. oktobra?

Razglašeno je bilo obsedno stanje, vršile so se aretacije. Odkrili so baje zaroto proti kralju.

Slave si vlada ni pridobila z 2. oktobrom; vse stranke, desne, leve,

življenjskem procesu, kadar po mirnem razvoju res nastopi izprememba, kadar po mirnem razvoju nastopijo težji notranji spori in kadar se vsili potreba globljih in hitrejših družabnih izprememb. Odpor starih pojmovanj je takrat vedno velik.

Z druge strani je pa istotako težko opustiti borbeno taktiko revolucionarnih časov ob relativno naglih izpremembah družabne situacije po revolucionarnem udejstvovanju. Ali najtežje je pa izbrati taktiko v protirevolucionarnih situacijah, v katerih se ne da enostavno izrabiti izkušnje ne iz dobe mirnega razvoja, niti ne iz dobe revolucionarnih izprememb. Tedaj je bolj potrebno kakor kdajkoli, misliti s svojo glavo in ne se zatekati k formulam.

Te splošne pripombe k teoretski formi bodo zadoščale, da dokažejo, da se ne nameravam spuščati v razpravo o tem, kakšna borbeno taktika je vedno prava, ker take taktike ni.

(Dalje prihodnjic.)

narod in celo del vojske je proti njej. S tem dnem je vlada zaigrala svoj zadnji ugled. V splošnem sodi javnost, da je bil ta 2. oktober dobro zamišljena provokacija vlade z namenom, da ji ne bo treba dati obljubljenih demokratičnih reform. To je vse o notranji politiki.

Dan 2. oktobra je pa usoden dan ne le za Bolgarijo, ampak tudi za Balkan.

Vsi aretiranci in njih stranke in skupine so bili vneti pristaši in pospeševalci bolgarsko-jugoslovanskega sporazuma. Za vlade Georgijeva je kralj Aleksander I., deset dni pred marsejskim umorom, potoval v Sofijo. Predpogoj za bolgarsko-jugoslovansko zblizanje je bila ukinitve macedonske organizacije. Georgijeva vlada je izvedla ta veliki čin. Danes pa sede protežerovisti, sovražniki mihajlovistov po ječah. Mihajloviste pa reaktivirajo in organizirajo. Razvpiti teroristi in morilci so bili namreč 2. oktobra pomiloščeni in sprejeti v službo države. Mihajlovičeve organizacije zopet rasejo. Osemdeset odstotkov bolgarskega naroda iskreno želi sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo. Bolgarska demokracija bi bila najtrdnější temelj in jamstvo za bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo in mir med balkanskimi narodi. Namestu demokracije in samoodločbe naroda pa uvajajo v Bolgariji vsak dan ostrejšo diktaturo in popolno izključitev naroda od vpliva na notranjo in zunanjo politiko.

Nekaj dni po 2. oktobru je obiskal Sofijo Hitlerjev odposlanec von Ribbentrop.

Slučaj morda? Metode pa iste.

Nervoznost v Afriki in Evropi

Italijani ne morejo naprej.

Normalna vojna v Abesiniji je skoraj nemogoča. Abesinski teren in običaji Abesincev so bolj primerni za pustolovščine kakor za redno vojevanje. Nad tri mesece že traja vojna, ki ni vojna, marveč le praske med italijanskimi četami in abesinskimi četaši, ki z uspehom ovirajo zavojevanje notranje Abesinije. Šele v zadnjih dneh je prišlo do večjih bojov.

Hujše bitke.

Abesinci bi radi nekoliko izrabili zameno vrhovnega poveljnika italijanske vojske. Pričeli so večjo bitko 15 km pred Makalo. Ras Sejmun brani okolje Tembienna, ostale čete pa napadajo Italijane na levem in desnem krilu. Italijanska poročila govore vedno le o čiščenju terena, to je, da ne morejo naprej. Na drugi strani se pa Italijani nadejajo, da zajamejo Sejmovo vojsko, kateri gre še 15.000 mož z juga na pomoč. Abesinci so v glavnem hoteli predreti italijansko linijo ter jo razdeliti v dva dela, kar jo bo znatno oslabilo. Največ izgub so imeli Abesinci te dni, ko jih je napadlo v taborišču 20 letal, ki so metala bombe in streljala s strojnimi.

Tudi na somalijski fronti se vrše boji ter skušajo Abesinci priti za hrbet Italijanom. Abesinci so imeli že znatne uspehe. Podpira jih zlasti deževno vreme.

Sankcije.

Sankcije proti Italiji kot napadalci so v veljavi od dne 18. t. m. Društvu narodov pripada 58 držav, 52 držav je uveljavilo sankcije. Društvo narodov je s sklepom sankcij šele napravilo resen poizkus, da uveljavi mrtve črke pravil Društva narodov.

Obenem pa je to največji preizkus solidarnosti v zgodovini človeštva, ki naj štiti slabše države proti imperializmu močnejših in pozivi načelo svetovnega miru. Pomen Društva narodov je pridobil s tem tudi zaupanje malih držav, ki opazajo v tej akciji demokratizacijo Društva narodov, dokler postane mir ideal vseh narodov in vlad.

Pred blokado?

Italija se brani proti sankcijam in jih smatra za krivične. Nasprotno pa trdi svetovno časopisje, da bi tedaj, če bi te sankcije ne imele uspeha, Društvo narodov sklenilo blokado Italije. V blokadi pa vidijo zlasti Nemci nevarnost izbruha evropske vojne.

Pogajanja za sporazum se nadaljujejo

Kljub vsej odpornosti Mussolinija se še vedno vrše razgovori med Rimom, Parizom in Londonom za sporazum v abesinsko-italijanskem sporu. Vse se še vedno vodi na neposredni poti, ki vodi preko ...

25 letnica smrti Leva Nikolajeviča Tolstoja

je 20. t. m. obhajal ves kulturni svet. Malo je zavednih delavcev, ki ne bi vsaj ene njegove knjige bili prečitali, saj imamo vse večje njegove romane, kakor »Vstajenje«, »Ana Karenina«, »Kozaki«, »Hadži Murat« in »Vojno in mir« prevedene tudi v slovenščino, da lahko občudujemo njegove književne sposobnosti. Nimamo pa v slovenščini njegovih filozofskih in polemičnih spisov, iz katerih bi mogli spoznati šele pravega Tolstoja, ker so ti spisi obstoječi meščanski družbi zelo neugodni in bi jih najraje zamolčala. Teh spisov še najbrž dolgo dobili ne bomo. V marsikateri državi bi se znašel človek v okovih, če bi poizkušal živeti po naukih tega proslavljenega moža.

Grški republikanci bodo sodelovali z monarhijo samo tedaj, če se obnovi ustava iz leta 1911 ter pomiloste vsi politični obsojenci. Venizelos v Parizu je obiskal poseben poslanec kralja Jurija, da ga pridobi za novi režim. Venizelos je ponudbo odklonil.

Sovjetska Rusija stabilizira rubelj. Rusija vodi razgovore glede stabilizacije rublja. Načrt je, da bo vrednost rublja enaka trem francoskim frankom.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Doma in po svetu

Zaradi izmenjave zagovornika je marseillski proces proti kraljevim morilcem odgoden do sredine meseca januarja 1936.

»Borbaši« delajo shode »na puč«. V septembru je priredil Hodžera s svojimi plavimi srajcami v Beogradu velik shod, na katerega je, po pisanju listov sodeč, prišlo do 30.000 pristašev in radovednežev, največ Švabov iz Bačke in Banata, ki se že po narodni tradiciji navdušujejo zelo radi za razne »firerje«. Zbor je bil senzacija, ker so zborovalci drug drugega v Savo metali in obmetavali z gnili mi jajci. Bil je pa tudi povod neki drugi senzaciji, ki se je šele sedaj pojavila. Potovalni urad »Putnik« je vložil proti Hodžeri in tovarišem tožbo na plačilo približno 20.000 dinarjev, za posebne vlake, ki so jih organizatorji shoda naročili in pozneje pozabili plačati. Posebni vlaki do Beograda so bili naročeni iz Titela, Subotice, Sente, Sombora, Bačkega Petrovca, Karavukova in Novega Sada. Nepropane vozovnice bi bili organizatorji morali osem dni pred zletom obračunati, česar pa niso storili. Plačati bodo morali celo voznino, vse stroške in 5% obresti. Fašizem bi rad poceni prišel na krmilo.

O žalitvi judenburških žrtev molče kot grobovi naši odlični dnevniki. Zakaj ni nobenega protesta proti temu, da je avstrijski Kameradschafts-

B. Traven, Bombaž

I. Knjiga

Prevaža Talpa 32

»Potem bi ga smeli zbuditi in mu reči, da ne sme tu ob tej uri spati; če bi zopet zaspal, bi ga smeli zapoditi s klopi, nikakor bi ga pa ne smeli tepsti. Torej pojdite z mano na stražnico! Od jutri se vam pač ne bo nudila več priložnost, da bi še koga bičali.«

Fant me je nekaj časa gledal, videl je, da sem belec, in spoznal je, da mislim resno. Obesil je bič na zaponko pri pasu in je s hitrim skokom izginil, kakor bi ga požrla zemlja.

Indijanec je vstal in odšel počasi svojo pot. Leno sem se vrnil k Antoniju.

Morilec sem, morilec tja! sem pomislil. Saj je vseeno. Vse je grmičevje. Povsod je grmičevje. Zri! ali pa bodo drugi požrli tebe! Muho požre pajek, pajka ptič, ptiča kača, kačo coyote, coyota škorpion, škorpion ptič, ptiča —. Zmeraj v krogu. Dokler ne pride zemeljska katastrofa ali revolucija in se bo začelo vse zopet iznova, samo v obratni smeri.

»Ne!« je rekel Antonio, ko se je nekoliko umiril. »Prav gotovo nisem nameraval Gonzala umoriti. Zadelo bi prav tako lahko mene. Verujte mi, o, amigo mio! Jaz nisem kriv njegove smrti.«

»Vem, Antonio. Tudi vas bi lahko zadelo. Še drevi vas lahko zadene. Gozd nas vse skup držži za vrat in počenja z nami, kar hoče.«

»Da!« je rekel. »Prav imate, Gale, gozd je vsega kriv. Tu v mestu bi človeku tako neumne misli spleh na um ne prišle. Tam pa poje gozd vsa noč, tam zakriči fazan smrtni krik, če ga kaj zgrabi, tam tuli jaguar, ko išče plen. Vse je kri, vse je boj. V gozdu so zobje, pri nas so noži. Toda vse skupaj je bila samo šala, zgolj šala. Res samo šala. Nič drugega.«

Pa najsi so kocke ali karte ali koleščki ali noži! Po sedemtedenskem delu nihče izmed nas ni imel toliko denarja, kolikor bi ga potreboval, da bi odšel iz one zapuščene pokrajine in si kaj drugega poiskal.

Vsak je imel približno enako vsoto. Gonzalo je imel nekaj nad dvajset pet, jaz sem jih imel pet in dvajset.

Bilo je v nedeljo zvečer. V ponedeljek jutraj smo nameravali oditi.

Abraham je že pred nekaj dnevi odšel, tudi Charley je odšel in tudi vas ni bilo več. Bili smo samo še trije: Gonzalo, Sam in jaz.

Na tleh smo prešteli svoj denar. Imeli smo zlatnike, drobiž pa v srebru.

In ko je ležal denar na tleh pred nami — ob svitu ognja smo ga komaj videli —, tedaj je začel Gonzalo kleti.

Rekel je: »Kaj naj začnem s temi ušivimi krotami? Sedem tednov smo garali kakor ponoreli zamorski sužnji, v pripeki, od štirih jutraj do sončnega zahoda, nato domov. In čeprav si bil zdelan, da si komaj premaknil nogo, si si moral skuhati še beraško žrtje in ga požreti. Nobene nedelje, nobenega veselja, nobene glasbe, nobenega plesa, nobenega dekleta, nič žganja in samo najslabši tobak. Kaj naj začnem s tem ušivim govnom?«

Pri tem je z nogo brenil v denar.

»Srajca mi je razcapana,« je zabavljaj dalje. »hlače so sama cunjja, in moji škornji, kar oglej si jih, Antonio: nimajo ne podplatov ne vrhnjega usnja, celo trakovi so dvajsetkrat zavozljani. In nič ti ne ostane, garal si pa ko konj. Da, ko bi imel vsaj štirideset pez!«

Ko je to izrekel, se mu je obraz razjasnil.

»Štirideset pez bi mi zadoščalo,« je rekel. »Odšel bi se v Mexico Capitale, si nakupil novih cunj, da si vsaj spodobno oblečen, če rečeš dekletu, Buenes tades! In razen tega ti nekaj pez še ostane, da vzdržiš nekaj dni.«

(Dalje prihodnjic.)

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Sezonski-stavbinski delavci

pridite v nedeljo, dne 24. novembra 1925 ob pol 10. uri dopoldne v dvorano Delavske zbornice na

ZBOROVANJE

Pridite vsi, da povemo javnosti svoje zahteve:

1. Hočemo tarifno (kolektivno) pogodbo. Najmanje Din 5.— urne mezde;
2. hočemo brezposelno zavarovanje in
3. osemurnik.

Govoril bo **Tomaž Brejc**, sezonski-stavbinski delavec.

ZVEZA STAVBINSKIH DELAVCEV, podružnica Ljubljana.

Novo plače natakarjev. Organizacija uslužbencev gostiteljske stroke je predložila zahteve glede regulacije plač. Stalni službeni prejemki naj bi se razdelili v tri razrede in naj bi znašali: za natakarja in natakarico 1.500, 1.200 in 800 Din, za natakarskega vajenca drugo leto 100 Din, tretje 200 Din; za blagajničarja 1.200, 1.000 in 800 Din, za šefa kuhinje 3.500, 2.500 in 2.000 Din, za čužgega kuharja 2.800, 2.000, 1.500 Din (za vajence enako kakor pri natakarnjih); za glavno kuharico 3.000, 2.200 in 1.500 Din, za drugo kuharico 1.800, 1.400 in 1.000 Din, za pomožno kuharico 800, 600, 500 Din, za šefa-slaščičarja 2.000, 1.500 in 1.200 Din, za drugega slaščičarja 1.500, 1.300, 1.000 Din, za restavracijsko delavko, perico, pomivalko 450 Din, za kletarja 2.000 in 1.800 Din, za točarja 800, 600 in 450 Din, za glavnega portirja 1.000 Din in 5 odstotkov od dogovorjene napitnine, za nočnega portirja 1.000

in 6 odstotkov, za slugo 700 Din in 2 odstotke, za sobarico 700 in 3 odstotke, za pečvarico 700 Din. Poleg teh mesečnih prejemkov naj ima vsak uslužbenec hrano in stanovanje od podjetja. Če delodajalec tega ne more nuditi, naj da odškodnino, in sicer za hrano 400 Din, za stanovanje pa 250 Din. V vseh obratih se morajo napraviti v tem smislu pismene pogodbe. Dopusti naj se dajejo po zakonskih predpisih in naj se plačujejo brez vsakega odtegljaja. Upoštevajo naj se zavarovalni razredi OUZD in uvede naj se starostno in onemoglostno zavarovanje. Organizacija zahteva, naj se za dobo treh let ne sprejemajo nobeni vajenci. Pri novi uredbi o pokojninskem zavarovanju naj se gostiteljski uslužbeni vrste v starostno zavarovanje tako, da bo v Pokojninski zavod vplačeval procentualno delodajalec in uslužbenec.

Maribor

Župniški tečaj. V soboto, dne 23. t. m. ob 19. uri bo predaval s. dr. Reisman o obrtnem zakonu. Ob 20. uri pa s. dr. Jelenc o zakonu o zaščiti delavcev.

Mariborski mestni svet sklenil znižanje plač magistratnim nameščencem. Mestni svet je imel dne 21. t. m. sejo, na kateri je pritril sklepu o 10 odstotnem znižanju najemnin v zasilnih zgradbah. — Zaradi ureditve delavskega azila je bilo sklenjeno, da občina prepusti azil v uporabo Borzi dela, ki naj preskrbi potrebni inventar. — Sprejet je bil nadalje regulacijski načrt mesta Maribora z okolico, pravilnik o napravi cestnih hodnikov in predlog o ureditvi Kralja Petra trga. — Dva avtobusa bodo v svrhu štednje predelani na generatorski plin. — Mestni svet je nato v tajni seji sklenil znižanje plač občinskih nameščencev. Stališče delavskih zastopnikov v tem vprašanju je znano, oni so se že v odsekih izrekli proti znižanju tudi iz razlogov, ker je občina avtonomna enotica, ki naj sama ureja službene odnose s svojimi uslužbenci.

Vedno nove deložacije. Prejšnji teden je bila v Smetanovi ulici 51 deložirana g. Jožefa Selinšek, mati dveh otrok, in njena sostanovalka štefka Korenjak. Deložiranke so zaman prosile pomoči. Šele ko so se nastanile pod oboči dravskega mosta, so jih opravili v zasilno stanovanje. — V Betnavskem gozdu biva neki invalid že več mesecev v jami, ki si jo je izkopal, kjer bo bržčas moral preživeti zimo s svojo družino. »Slovenec« se jezi na pišavo časopisa JNS, ki je objavilo slučaj deložirane Selinškove, češ, da se ta deložacija sedaj izrablja in vprašuje, kaj so gospodje storili poprej, ko so bili še na mestni občini.

Novi člani komisariata v mariborskem železničarskem podpornem društvu. Te dni je banka uprava imenovala nove člane komisariata v mariborskem železničarskem podpornem društvu. Imenovani so bili, g. Ivan Wuzinger, žel. uradnik v Mariboru kot predsednik; za prisedelnike pa: Franc Selinšek, žel. uradnik; Simon Lorger, žel. uradnik v pok.; Vojteh Verhovšek, prometni uradnik v Mariboru in Viktor Cimperman, žel. uradnik v Ljubljani. Dosedanja komisarija žel. uradnik g. Božidar Gajšek in ključavničar g. Franc Regent pa sta bila razrešena. Društvo je bila zaradi intrig nacionalistov dne 11. maja 1929. oblastveno razpuščeno. Proti razpustu je vložil stari odbor pritožbo, ki pa še vedno ni rešena. Tudi s tem, da je bil imenovan novi komisariat je poslovanje društva še vedno na mrtvi točki.

Občina prodaja parcele? Regulacija Zrinjskega trga je dovoljena in odobrena tudi po bankski upravi. Že dolgo se je v javnosti govorilo, da bo na ta način postala sredi Zrinjskega trga prosta stavbena parcela, ki jo bo mestna občina prodala za zgradbo stanovanjske hiše. Bilo je že tudi točno znano, kdo bo kupil to krasno parcelo od občine, da si bo zgradil tam vilo. Nedvomno je to redkosti, ki ima radi tega tudi izvanredno vrednost. Pri vladajočem pomanjkanju denarja bi torej vsakdo pričakoval, da bo občina prodajo te parcele javno razglasila (gotovo časopisov in skušala na ta način doseči čim višjo kupnino. Nek list pa poroča, da je občina že z nekimi interesi v pogajanjih, ne da bi razglasila ponudbo prodaje parcele. V času, ko javno beračimo za pomožno akcijo, je takšno gospodarstvo v kričečem nasprotju s umnim gospodarstvom in moramo proti temu najodločneje protestirati. Občina naj prodajo takih in podobnih parcel vsikdar pravočasno razglasi s točnim opisom velikosti, lege parcele in zahtevami glede stavbe. Kolikor nam je znano, je v bližini te parcele prodal posestnik dr. Pohl 3 stavbene parcele po Din 150 m², kjer pa bodo stale trnadstropne stanovanjske hiše. Parcela za vilo je pa

na Zrinjskega trgu gotovo še mnogo več vredna. Kdor boče luksus, ga naj tudi plača. Dobro uspel sestanek mariborskih občinskih delavcev. V nedeljo, dne 17. t. m. so se zbrali v »Delavski zbornici« mariborski krojaški pomočniki, katerim je s. Eržen v poljudnem in stvarnem referatu predčeval razvoj in propadanje krojaške obrti, ter pokazal na edino pravilni izhod iz te mize. Pazljivo so ga prisotni pomočniki poslušali ter ob koncu referata do zadnjega pristopili organizaciji.

Poročni prstani

14 kt. zlato za komad	Din 70.—
Žepne ure	35.—
Anker ure	Din 50.—, 90.—, 140.—, 160.—
Zapestne ure	Din 95.—
Srebrne ure	135.—
Zlate ure	230.—
Budilke	45.—
Kuhinjske ure	80.—

Specialni oddelek: elektriške ure.

M. Jigerjev sin, urar in juvelir

Maribor, Gosposka ulica 15.

Plačilne olajšave! Cenik zastoj!

Avtomobilska nesreča. Dne 21. t. m. ob 15. uri popoldne se je zaletel mali tovorni avto št. 254, last firme Bratov Wudler, ki ga je šofiral 24 letni Wudler, s silno brzino v železno ograjo na odcepu Ruške ceste in Taborske ulice. Poleg šoferja sedeči sopotnik je vsled sunka butnil z glavo ob varovalno steklo, ki se je sesulo, potem pa ga je vrigo proti izstopnim vratom, da je skoro padel na cesto. Bil je mahoma ves v krvi. Koški kože so lepili na avtomobilu. Šoferju se ni zgodilo hujšega, kot da se je porezal na rokah. Prednji del avtomobila je razbit, zelo poškodovana pa je tudi ograja. Vozač nima šoferjskega izpita in menda tudi sicer ni bil sposoben za vožnjo.

Dne 1. decembra t. l. popoldne ob 1/4. uri priredi Podporno društvo za revne učence v Unionski dvorani pod pokroviteljstvom P. R. K. koncert. Ker so dohodki namenjeni za nabavo oblačil za najrevnejše otroke, so vabljeni vsi prijatelji mladine.

G. dr. Alfons Wankmüller ordinira dneve od 2. do 3. ure popoldne v Gosposki ulici št. 23.

Mariborsko gledališče. Sobota, 23. novembra ob 20. uri: »Vihar v kozarcu«, Red A. Nedelja, 24. novembra ob 15. uri: »Vihar v kozarcu«. Ob 20. uri: »Majda«. Krstna predstava.

Prva popoldanska predstava bo v nedeljo, 24. t. m. ob 15. uri. Ponove prav efektivno in zabavno Frankovo veseloigr »Vihar v kozarcu« s Štefo Dragutinovičev v glavni ženski ulogi.

Celje

Delavski azil postaja vsako zimo važno vprašanje, le da ima to nesrečo, da zgine spomladi zopet z dnevnega reda. Naši čitatelji se bodo spominjali, da gonimo to pesem sedaj že četrto leto, pa prav do zadnjega časa nismo mogli pritrirati stvar preko mrtve točke. Značilno je, da so bile vse one institucije, ki bi prav za prav štele denar za to zgradbo vedno pripravljene gradnjo azila stvarno podpreti. Nadzorni odbor celiške borze dela skoro nima nobene seje, da bi tega vprašanja ne načel na najresnejši način. Tudi upravni odbor borze dela v Ljubljani, od katerega je odvisno, če bo prošnja podprl ali ne, kaže za to vprašanje polno razumevanje. Tudi centrala v Beogradu, ki bo morala šteti denar za brezposelno posojilo, je po naših informacijah temu vprašanju popolnoma naklonjena. Le celiška ob-

čina, ki bo imela od zidave največ koristi, ni prav do zadnjega časa kazala nobenega pravega smisla za to prepotrebno ustanovo. Enkrat, predlanskim, ko je bila akcija že v popolnem teku, je stvar baš tu zaspala. Drugič je prišla zadeva vsaj pred občinski svet, pa jo je ta pokvaril, ker je hotel obesiti borzi dela staro sirotišnico, z denarjem, ki bi ga dobil od borze dela je pa menda nameraval zidati novo sirotišnico. Seveda je morala na tak način zadeva tudi tokrat propasti. Tako smo dočakali, da je občinski svet prej ostal in umrl, predno je sploh to zadevo resno prijel v roke. Sedaj imamo nov občinski svet, ki kaže — vsaj za enkrat — nekaj več razumevanja za to vprašanje. Napravljenih je že do sedaj nekaj prav konkretnih korakov in tudi sklep, da se v svrhu zidave azila najame od centralne borze dela 1.200.000 Din posojila. Po dosežanih obljubah bi se moral azil pričeti zati že spomladi. Mi sicer nočemo hvaliti dneva pred večerom, rečemo le, da je to vprašanje tako pereče, da bo storil tisti, ki ga bo rešil, brezposelnemu delavstvu veliko uslugo. Kakor do sedaj, bomo tudi v bodoče objektivno poročali o napredku in razvoju tega vprašanja in se ne bomo strašili priznati zasluge vsakomur, če jih zasluži in tudi ne kritike in graje tistemu, ki bi zadevo še dalje zavlačeval. Obžalujemo le tiste, ki imajo opravka na Borzi dela, da bodo morali še eno zimo prežebati po ulicah, ker se danje čakalnice niti za normalne čase niso dovolj velike.

Clansko zborovanje kovinarjev se bo vršilo v nedeljo, dne 24. t. m. ob 9. uri dopoldne v mali dvorani hotela Union. Referirala bosta ss. Vrankar in Leskovšek. Vse kovinarje, člane podružnice SMRJ vabimo, da se tega sestanka polnoštevilno udeležijo in da pripeljejo seboj še one, ki do sedaj še niso organizirani, da pristopijo pri tej priliki k organizaciji.

Hrastnik

Predavanje. V nedeljo, dne 24. t. m. sklicuje podružnica ZRJ važno predavanje o pomenu in namenu raznih strokovnih organizacij. Predavanje se bo vršilo ob pol 4. uri popoldne v dvorani Konzumnega društva. Vse delavstvo hrastniške kotline vabljeno!

Položaj delavstva v hrastniški dolini ni roznat, čeprav je bila v zadnjem času zaposlitev pri rudniku in v steklarni boljša. Narščanje zaposlenosti je delavstvo navdalo z zadovoljstvom. Zlasti zadovoljni so bili steklarji, ker se je v zadnjih osmih tednih delo v obratu s polno paro, kot že pet let ne. Toda delo se je sedaj zopet ustavilo, tako v rudniku, kot v steklarni prihaja zopet čas praznovanja. V kemični tovarni praznovanja ne poznajo v takim obsegu, kot v prej omenjenih dveh obratih, zato so pa plače tako nizke, da ne zadoščajo za življenje. — Glede šikaniranja delavcev pa je treba reči, da je le malo predpostavljenih, ki vidijo v delavcu človeka. Imamo dokazane slučaje, nikakor ne samo posamezne, da delavcem ne plačujejo nadur in ako delavci to zahtevajo, so v nevarnosti, da zleto na cesto. Pri odpustih so navadno socialno šibkejši delavci vedno prvi na vrsti. Odpuščajo celo po zakonu zaščitene zaupnike, ne da bi imeli tehtne razloge za to. Kolektivne pogodbe podjetniki ne spoštujejo itd. itd. Da se nam delavcem slabo godi, moramo pripisati sami sebi, ker med nami ni sloge, ki bi morala vladati. Komaj se delavci strnejo in spoznajo, da je le v enotni organizaciji njihova rešitev, že pridejo tisti, ki jim je sloga delavstva trn v peti in začno kazdirati. Najbolj priljubljeno in uspešno sredstvo se jim zdi obrekovanje delavskih zaupnikov in funkcionarjev. Naravno, da jim je tudi »Delavska politika« na poti, in to še prav posebno. Poznamo take junake, ki obiskujejo naročnike »D. P.« na domu in jim prigovarjajo, da naj odpovedo list, menda ker piše proti meščanskim strankam in listom. Ti žalostni junaki seveda govore samo resnico. Kako resnicoljubni so, pa so pokazali ob priliki zadnjega političnega shoda, ko so si po končanem zborovanju upali raztrositi vest, da je delavstvo hotelo naslega s. Kólnerja vreči iz dvorane in da je sreski načelnik bil primoran shod zaključiti. Torej same zlagane stvari! Lažejo kljub temu, da vsi zborovalci vedo, da to, kar trdijo ti žalostni junaki, ni res. In ti junaki so, čujte in strmite — oznanjevalci enotne fronte. Kako si neki mislijo ti ljudje, ki jim »Jutro« in »Slovenec« solita možgane, ki so doslej živeli kot parasiti na račun od organiziranega delavstva priborjenih dobrin, da bi delavstvo moralo z njimi sklepati enotno fronto! »Delavska politika« naj piše tako kot je pisala doslej, v dobroti vsega delavstva in delovnega ljudstva. »Frontaši« pa naj ostanejo, kjer so, ker za organizacijo jim itak ni mar, ako pa jim je kakšen pošten delavec v svoji naivnosti nasedel, smo prepričani, da bo našel zopet nazaj v naše vrste. Naj živi socialistična Zveza delovnega ljudstva! Naj živi marksistični socializem!

Delavec.

Kranj

Velik shod za tekstilno delavstvo

V nedeljo, dne 24. novembra ob pol 10. uri sklicuje S. D. S. Z. J., podružnica v Kranju ponovni veliki shod za vse tekstilno delavstvo. Akcija za izboljšanje položaja v tovarnah ne sme običajti, vsi in vse na shod, da damo duška svoji volji.

Izobraževalni tečaj S. D. S. J., ki se je vršil ob četrtkih zvečer, se bo v bodoče vršil, na željo udeležencev, ob nedeljah od pol 10. ure naprej. 24. t. m. pa tečaja ne bo, ker se bo vršil ob isti uri velik shod za tekstilno delavstvo. Dolžnost tečajnikov je, da pridemo vsi na shod!

bund 17. p. p. izrabil spominsko slavo za umrle slovenske vojake 17. p. p. in poslal udanostno brzojavko pretendentu na avstrijski prestol Otonu Habsburškemu? Mnenja smo, da bi naše časopisje že z ozirom na udeležence, čijih navzočnost so habsburški agenti tako nesramno izrabili, moralo povedati na naslov avstrijskih provokaterjev, kar jim gre. Torej, ali bo kaj?

Za rudarje, ki so bili zaposleni v inozemstvu. Mnogo rudarjev se je v zadnjem času vrnilo z Nizozemske, iz Belgije, Francije in Nemčije. Ti rudarji so si pridobili pravice pri pokojninskem zavarovanju, ki jih morajo osigurati s plačilom priznalne s prostovoljnimi prispevki, kakor je predpisano v posameznih državah. Prizadeti rudarji naj pri rudarski zavarovalnici, pri kateri so bili nazadnje zavarovani, poizvedo, koliko morajo plačati pristojbin in do kdaj. Pri plačilu bo posredovala Glavna bratovska skladnica v Ljubljani, kateri naj rudarji predložijo odlok o teh pristojbinah, ko ga prejmejo.

O kitajskih razmerah poroča ponedeljski »Slovenec« to-le: »Listi so na Kitajskem podvrženi zelo strogi cenzuri. Ta se nanaša na vse članke, celo na zabavno čtivo. Nankinška vlada, ki se s težavo vzdržuje na oblasti, se na vso moč trudi, da bi časopisje ne prinašalo ničesar, kar bi bilo v njeno škodo. Zaradi tega o svobodi tiska na Kitajskem sploh ni govora. Leta 1934 je bilo na severnem Kitajskem prepovedano nadaljnje izhajanje 110 listom. Kitajski cenzorji vrše cenzuro vsak na svoj način. Pri tem pa seveda svojo oblast tudi zlorablja. Naredbe o cenzuri se večinoma napačno in prestrogo razumevajo. Cenzura obstoja tudi za pošiljanje vesti v inozemstvo. Pogosto se dogodi, da so poročila, poslana v inozemstvo tako iznakažena, da dobe povsem drugačen smisel. To napravi tajno brzojavni cenzor. Enako se postopa tudi s knjigami. Na področju Kitajske je prepovedanih nebroj evropskih pisateljev. Nemoteno se edino lahko razširja literatura, ki hvali Hitlerjev narodni socializem in Mussolinijev fašizem.«

Mihael Ivanovič Kalinin 60 letnik. Dne 20. t. m. je praznoval predsednik centralnega izvršnega odbora Sovjetske unije svoj 60. rojstni dan. Po svojem poklicu združuje Kalinin kmeta in delavca. Rojen je bil v kmetiški vasi v okrožju Tver. Leta 1889 je odšel v Petrograd in je postal kovinar. Pozneje se je udejstvoval v revolucionarnem gibanju. Kot socialni demokrat je bil na štokholmski konferenci, toda ko se je vrnil, so ga deportirali na kmete, kjer je delal dve leti na polju. Na predlog Lenina je bil po smrti Sverdlova 1919 izvoljen za predsednika izvršnega odbora, to je za predsednika sovjetske republike, kar je še danes.

Iz ječe je bil deložiran neki Vladimir Jahum, ki je bil v Stanislavovu na Poljskem obsojen na 7 mesecev zapora. Ko je kazen odsedel, ni maral zapustiti svoje celice, češ, da noče več skušati dobrot brezposelnosti. Nazadnje so ga morali s silo odstraniti iz ječe. Daleč smo prišli...

V ogledalu

»Edina antimarksistična revija«. Zveza jugoslovanskih naprednih akademskih starih v Ljubljani je pravkar razposlala okrožnico, s katero vabi k svojim sestankom v kavarno »Zvezdo«, kjer bo predaval dr. Pirkmajer naprednim starešinam o upravni decentralizaciji in drugi o pok. Šukleju, uradniškem vprašanju itd. Obenem agitirajo za revijo »Misel in delo«, ki je baje »edina slovenska revija, ki zavzema odločno napredno in antimarksistično stališče.« Prihodnja številka bo med drugim objavila tudi nastopno predavanje sodnika dr. Bajčiča o delovnem pravu na ljubljanski univerzi, v katerem se je predavatelj zavzemal za totalitarno državo. Kako je z naprednostjo in decentralizacijo gospodov centralistov podbana dr. Pirkmajerja in tovarišev, ve že danes vsak otrok v Sloveniji. Da se napredni starešine ne morejo ponašati kot edini antimarksistični bojovníki, jim bodo pa že povedali duševni sobrati klerikalci, ki jim lahko servirajo v to svrhu vse svoje neštete tednike, mesečnike in nedeljski delavski košček v »Slovenca«. Napredni starešine in klerikalni antimarksisti so se torej znašli zopet v odprtem antimarksističnem objemu.

Torej bodo cesto zares popravili? »Slovenec« se nadeja, da bo novi cestni odbor temeljito izboljšal cesto Kranj—Jezerko. Mi smo že enkrat povdarjali, v kako slabem stanju je ta cesta in apelirali na mestno županstvo, da zaradi tega prekliče prepoved kolesarenja po cesti mimo pokopališča. Toda do zdaj se ni zgodilo niti eno, niti drugo. »Slovenec« ve, kaj je potrebno, zato upamo, da se bo z delom tudi res pričelo.

Skrbi pred zimo. Vsako leto je večje število tistih, ki jih tare skrb, kako preživeti zimo. Položaj postaja za delavstvo vedno bolj kritičen. Brezposelnost narašča iz leta v leto. Vse sezone delavce, ki so že več ali manj z delom prenehali, moramo uvrstiti v kader brezposelnih, ki so potrebni javne podpore. Mezda zaposlenih se manjša, kljub temu pa se vse življenjske potrebe drastično. Apelliramo na merodajne faktorje, da vodijo evidenco o brezposelnosti tudi v Kranju in okolici ter pomagajo tistim, ki jim po zimi preti lakota. Meščansko časopisje pa naj o pošatni lakoti več piše iz naših krajev, in naj jo s svojimi dobrimi recepti skuša odpraviti. Ne delajmo red neke daleč pri sosedu, če imamo pa doma še večje skrbi.

Ali ste že naročili knjige Cankarjeve družbe? Ako jih še niste, storite to takoj pri poverjeniku »Del. Politike«.

Jesenice

Svarilo prizadetim! Od več strani smo že ponovno slišali govorice o nekih brezposelnih ludeh, ki se naproti brezposelnim ali naproti onim, ki so ta čas zaposleni, ali nimajo nikake gotovosti, za koliko časa, pač pa so slabo plačani za čezmerno delo, sklicujejo na njihov navodni vpliv na odločilne faktorje pri Kranjski industrijski družbi, češ, da jim bodo preskrbeli službo v tovarni. Ti brezposelnosti si dajejo za taka zagotovila od revnih in zaupljivih delavcev plačevati kar cele stotake »za intervencije« in kar po večkrat. Nekateri delavci znosijo tem hijenam ves zaslužek in čakajo kljub temu po leta na sprejem v tovarno. Za tako »trgovino s sužnji« bi pa v našem revirju pač ne smelo biti tal. Dolžnost vseh faktorjev, zlasti pa Kranjske industrijske družbe in politične eksekutive ter delavstva in njegovih organizacij bo, da z vsemi sredstvi zatro tako zlorabljanje bede na delovnem trgu, pri čemer bi bilo prav koristno, če bodo oni, ki so zaupali hijenam nagrade, te hijene na pristojnih mestih popisali.

Opazovalec

Plesna šola. SK Kovinar je otvoril plesno šolo za svoje člane. Plesne vaje se vršijo vsak četrtek zvečer od 20. do 23. ure in vsako nedeljo od 15. do 18. ure popoldne. Podučuje se vse moderne družabne plesne. Kdor ima veselje do lepega družabnega plesa, je vladno vabljen. Član postane lahko vsak. Vse ostale informacije dajeta ss. Vister Maks in Verdnik Matija. Odbor SKK.

Kino Radio predvaja v soboto ob 8. uri zvečer, v nedeljo ob 3., 5. uri popoldne in ob 8. uri zvečer nad vse aktualen kulturni film »Abesinija 1935«. Posnet tik pred izbruhom sovraštva. Poleg tega še trije kulturni filmi. Sledi »Hrepenenje« z Martho Eggerth.

Šoštanj

Delavsko pevsko društvo »Cankar« sklicuje za nedeljo 24. t. m. ob 9. uri popoldne v tajništvo Zadruga doma važno sejo. K seji vabimo tudi zastopstva strokovnih organizacij ter bivše Svobodaše. Sklepalo se bo tudi o ustanovitvi Delavskega glasbenega društva »Zarja«. Vsem, ki jim je na srcu delavska izobrazba, naj ne izostanejo, da oživimo naše kulturno delo. Vabimo tudi sode druge rudarje iz Velenja in Pesja.

Poročila sta se v sredo Koradej Franc, soustanovitelj pevskega društva »Cankar«, in Slavka Kumer, hčerka zidarskega mojstra v Šoštanju. Obilo sreče!

Posnemajte! Za tiskovni sklad je daroval neimenovani iz Šoštanja Din 20. Iskrena hvala!

Brežice

Strahna smrt uboge pastirice v valovih Save. V ponedeljek, dne 18. t. m. se je odigrala v strugi Save pri Brežicah strahna tragedija, ki je zahtevala življenje 12letne pastirice pri posestniku Alojziju Vimpolšku. Otrok je moral gnati živino na pašo in sicer v takozvano vrbovino, ki leži v suhem delu savske struge, od brega ločena z jarki in kotanjami, ki jih ob povodnji zalije Sava. Ko je otrok gnil na pašo, je voda že močno naraščala. Otrok je z živino, eno kobilo in tremi kravami, še prišel na vrbovino. Ko pa se je hotel vrniti, je voda že zalila vse jarke in kotanje in drla po suhi strugi. Na otroka doma ni nihče mislil, sicer bi mu vendarle moral kdo priti na pomoč. Ker pomoči ni bilo, se je otrok v smrtnem strahu najbrž skušal rešiti na hrbtu kobile, upajoč, da bo žival preplavala valove in dosegla breg. Silen tok vode pa je najbrž odnesel kobilo in otroka ter vse tri krave, ki so bile med seboj povezane. Dekletce je storilo žalostno smrt v valovih. Njeno truplo je naplavilo Sava dne 20. t. m. pod Čatežem. Poginjeno kobilo so izvlekli iz vode kakšnih sedem kilometrov pod vrbovino. Poginule

„Csamosvojitev“ severne Kitajske pod Japonskim varuštvom

Na pobudo Japonske, ki je najprej zahtevala umaknitev kitajskega vojaštva iz severne Kitajske, je sedaj nastala tam samostojna neodvisna severna Kitajska, ki obseja pet pokrajin, in sicer pokrajine Hopej, Suijuan, Čahar, Santung in Sansi.

Japonci se izgovarjajo s tem, da Čankajšek ne more zatreči komunističnega gibanja niti v zahodni in južni Kitajski, čemur dostavlja Čankajšek, da je vprašanje boljše viza vsaj trikrat toliko vprašanje socialnih razmer kakor orožja.

Dogodek povzroča vznemirjenje ne le na Kitajskem, ampak tudi v Rusiji, v Zedinjenih državah, Angliji in Franciji. Vse te države imajo na Kitajskem svoje gospodarske interese.

Nepričakovano se je odcepil zopet del Kitajske na zahtevo Japonske, čeprav jamči mirovna pogodba za nedotakljivost Kitajske. Navedene velesile se šele posvetujejo in je vprašanje, kako bodo rešile zadevo.

Tako je interesirana Rusija politično, gospodarsko Anglija in Franci-

ja, gospodarsko in politično pa zlasti Zedinjene države, ker dobe s tem jako ojačeno takorekoč sosedno državo. Francoski interesi so pa najbolj ogroženi v Indokini.

Japonska ofenziva je tem težje vprašanje, ker se ob prvi invaziji Japonske na Kitajsko (v Mandžurijo) ni nobena država in ne Društvo narodov kot sredstvo teh, ni zavzela za izpolnjevanje mirovne pogodbe v točki nedotakljivosti Kitajske. Prejudic je tu in vrhutega bi bil nastop proti Japonski tvegana akcija, ker bi jo oviral geografski položaj Japonske.

Vsekakor je vprašanje za vse imperialistične države vendarle tako važno, da utegne povzročiti mednarodni konflikt večjega obsega in pomena.

Anglija je hotela podpreti Kitajsko v nje sanacijskih načrtih. Teža pa Japonska ne mara, ker se boji, da bi se Kitajska, čim se sanira, tudi oborožila. Akcija Japonske je obenem naperjena tudi v tem zmislu proti Angliji.

Madžarski socialni demokrati za Društvo narodov

Ogrski ministrski predsednik Gömbös je rekel v Debreczinu, da zahteva od Društva narodov objektivnost.

Socialist Payer je na to izjavo odgovorjal v parlamentu. Rekel je med drugim, da ne bi želel, da bi svetovno javno mnenje dobilo vtis da Madžarska ni kulturni narod in da ne izpolnjuje svojih mednarodnih obvez, marveč, da hoče izkoriščati spor med Društvom narodov in Italije zaradi afrikanskega konflikta. Gömbös je bil nespreten, ko je zahteval od Društva narodov objektivnost, ko je že angleški zunanji minister izjavil, da je postopek Društva narodov objektivni... Tako nastopanje madžarskih odgovornih političarjev izpodkopava vse angleške simpatije do Madžarov... Prva dolžnost Madžarske je, da sodeluje pri vseh mednarodnih akcijah za utrditev svetovnega miru.

O Gömbösovem govoru naj bi se razpravljalo v parlamentu, da se morejo poslanci izreči za Društvo narodov in da hoče Madžarska izpolniti vse mednarodne obveze...

Strankino glasilo »Nepszava« dostavlja temu govoru, socialisti vemo, da Društvo narodov v današnjem sestavu ne ustreza popolnoma svojemu namenu... Toda Društvo narodov je orožje mednarodne politike, ki lahko služi miru. In jasno je, da Društvo narodov kljub svoji nepopolnosti, mora storiti velike usluge stvari mednarodnega miru, če se države — članice Društva narodov — s polno odkritostjo in zanesljivo odločnostjo ravna po pravilih Društva narodov... Če se sedaj posreči

Delavski pravni svetovalec

Hrastnik

P. K. Odgovor uredništva: Sami pravite, da niste narcenik »Delavske Politike«, ampak samo Vaš bližnji sosed in delavski tovariš K. P. Uvideli pa boste, da onim, ki hočejo samo kriciti od našega »Delavskega pravnega svetovalca«, ne moremo dati nasvetov, dokler se ne naročite na »Delavsko Politiko«. Mi nimamo fondov za izdajanje lista, ampak smo navezani zgolj na naročnino delavskih naročnikov. Le na ta način moremo tudi neodvisno braniti interese delavskega razreda. Priglasite se torej za naročnika, plačajte našemu poverjeniku v Hrastniku naročnino, pa se lahko zopet javite.

krave pa so našli, zapletene v neko grmovje, nedaleč od kraja, kjer so se pasle. Vsa okolica sočustvuje s stariši nesrečne deklice, ki so vsled svoje revščine bili prisiljeni dati dekletce za pastirico in so sedaj na tako tragičen način izgubili svojega otroka. Ljudje pa pomilujejo tudi nedolžno žrtev, ki je tako mlada, za grizljaj kruha, morala pustiti svoje življenje. Zadevo mora še na vsak način preiskati oblastvo in ugotoviti, da li morda ni kdo vsaj posredno kriv te strašne nesreče.

Literatura

Arbeiter-Jahrbuch 1936, delavski letopis, (koledar) za leto 1936, ki ga je izdala nemška socialnodemokratska stranka v ČSR, je zajetna knjiga s preko 200 strani raznovrstnega zanimivega teksta, povesti, pesmi, črtic in poučnih člankov, poleg velikega števila ilustracij med tekstom in na celostranskih tablah. Zanimive so tudi vignete v koledarskem delu, ki ponazorujejo tesno povezanost kmečkega in delavskega stanu. To povezanost skušajo predočiti tudi vsi ostali prispevki v tem, res lepem delavskem koledarju.

Sportna rubrika

Nogometne tekme

so se vršile v Trbovljah, dne 17. novembra t. l. Popoldne ob 9. uri sta nastopila Amater: Retje, tekma je zaključila z 1 : 0 za Amater. S tem se je Amater plasiral za finale popoldne.

Druga tekma za prvenstvo zagorjanskih klubov se ni vršila, ker Svoboda ni prišla iz razloga, češ, da bi moral Dask dne 10. t. m. v Zagorje.

Dask je nastopil na igrišču, ker Svobode ni bilo, je sodnik odžvižgal 3 : 0 za Dask. Popoldne ob 2. uri sta nastopili moštvi Hrastnik : Dask z rezultatom 0 : 1.

Druga tekma Dask : Amater je končala z zmago Amaterja 1 : 0.

Tretja tekma Amater : Hrastnik je zaključila z zmago Amaterja 2 : 1.

S tem si je moštvo Amaterja zasluženo in častno priborilo krasen pokal D. N. S. P., katerega je izročil delegat D. N. S. P. sodr. Delene kapetanu Amaterja.

Mnogo je kvarilo tekmovalno slabo vreme, ali je klub temu bilo še dovolj publike na igrišču. Sodnika Rajtmajer in Borič sta bila objektivna.

Tudi sportna veselica je potekla v redu in miru.

Prihodnjic naj pri takih prireditvah ne manjkajo zastopniki delavskih organizacij in predstavniki delavstva, da jih bo mladina spoznala in videla, da se zanje zanimajo.

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Lepa in praktična Miklavževa darila v največji izbiri in nizki ceni

TIVAR-OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz čvrstega gradla

Din 75'—

Amerikanske hlače iz čvrstega gradla

Din 45'—

Obleke za vsakega in vsako priliko

TIVAR-OBLEKE

Lepo blago

po Din 8'— v

Trpinovem bazarju